Newsweek HISTORIA DLA DZIECI SIERPIEŃ

ZASADY:

Do gry nie będzie potrzebna kostka ani pionki. Wystarczy kartka i długopis. W czasie zabawy będziemy zaglądać do rozmaitych zakątków Polski, współczesnej i dawnej. Każdy uczestnik będzie miał okazję wykazać się różnymi talentami oraz wiedzą historyczną.
Każdy z graczy po kolei wykonuje swój ruch. Podczas tury należy wykonać polecenie opisane na polu, zanotować liczbę zdobytych punktów oraz numer następnego pola.
Pola wskazywane są w różny sposób, może to być np. wiek gracza. Jeżeli przekracza on 18, należy dodać do siebie cyfry dziesiątek i jedności. Czyli gracz w wieku 45 lat przenosi się na pole 9 (4+5). Jeśli w dowolnym momencie gry wypadnie Ci stanąć na polu, gdzie już byłeś – przesuń się o jedno pole.
Gdy uzyskasz 20 pkt, przenosisz się na wewnętrzny krąg (pola niebieskie), a kolejne 20 pkt pozwala dotrzeć do celu i zdobyć tytuł Wielkiego Włóczykija.

Hasła kalamubrowe do losowania:

można je wypisać na karteczkach lub wyciąć z gazety

Dama dworu 3 pkt	Teatr 3 pkt
Sprzedawca 3 pkt	Kino 3 pkt
Stare drzewa 2 pkt	Słońce 2 pkt
Rycerz 2 pkt	Wakacje 3 pkt
Dzień targowy 3 pkt	Lody 1 pkt
Wielki kościół 1 pkt	Plaża 2 pkt
Zamek 1 pkt	Piłka plażowa 3 pkt
Miasto 3 pkt	Lemoniada 3 pkt
Wóz 2 pkt	Mury obronne 3 pkt
Królowa 1 pkt	

Witajcie, podróżni! Zapraszamy na wycieczkę po Polsce śladami historii. Każdy zawodnik ustawia się na polu o numerze równym liczbie jego lat. Gotowi na przygodę? Zaczynamy.

11 Czersk, dawna stolica Mazowsza. We wspaniałym zamku urzędowali książęta mazowieccy. Wylosuj hasło i pokaż na migi, co przedstawia. Ktoś odgadł zagadkę? Dodaj do 11 liczbę zdobytych punktów i przenieś się na właściwe pole. Nie udało się? Jedziesz na 16.

13 Elbląg. W XVI wieku powstawał tu pierwszy polski okręt Smok, zwany też galeonem Zygmunta Augusta. Nie został ukończony i nigdy nie wszedł do służby. Znasz nazwę jakiegoś słynnego współczesnego żaglowca?
Tak? – 3 pkt i przenosisz się na dowolne pole. Nie? – bez punktu, jedź na 8.

14 Kraków – to tu według legendy mieszkał straszliwy Smok Wawelski. Straszył okolicznych mieszkańców i czuł się zupełnie bezkarny, dopóki nie rozprawił się z nim pewien młody człowiek. Jak się nazywał?

8 Przydrożna karczma. Och, niestety! Konie są już zmęczone i musisz się zatrzymać na popas. Nie dostajesz punktów. Jutro nadgonisz. Przejedziemy aż cztery pola. Wybieraj, w którą stronę :)

1 Jakieś miasto na horyzoncie. To Łódź! Tu urodził się poeta Julian Tuwim, autor „Lokomotywy". Twoim zadaniem będzie ułożenie wyrazów z liter słowa „lokomotywa". Za każdy dostajesz 1 pkt (maks. 4). Dodaj liczbę zdobytych punktów do 1 i w drogę. Nie udało się? -> 7

6 Julinek – tutaj znajduje się jedyna w Polsce szkoła cyrkowa. Możesz zostaniesz klaunem? Masz minutę, żeby rozbawić innych graczy! Technika dowolna. Udało się? To nie było łatwe! Zdobywasz 3 pkt -> 8! Nie udało się? Brak punktu -> 4

4 Toruń – jedno z najstarszych miast w Polsce, znane choćby z pysznych pierników. Urodził się tutaj Mikołaj Kopernik, astronom, który dokonał rewolucyjnego odkrycia. Jakiego?

7 Spotykasz rybałta – jednego z popularnych w XVII wieku wędrownych artystów. Mógł to być np. śpiewak, sztukmistrz, aktor. Ten akurat jest muzykiem. Podziwiasz występ i nie zdobywasz punktu. No chyba że coś zatańczysz – wtedy zyskujesz 1 punkt. Następnie ruszasz dalej, o 3 pola w prawo

2 Katastrofa! Most jest zepsuty i musisz przedostać się na drugi brzeg w inny sposób. Czy wiesz, jak mówi się na płytkie miejsce na rzece, dogodne na przeprawę?
a. bóbr b. bród
c. brud d. gród

3 Przydrożna karczma. Konie znowu są zmęczone! Nie mogą dłużej biec, dlatego dziś nie zdobędziesz punktów. Jutro nadgonisz. Przejdź cztery pola w dowolną stronę

2 Chełm – można tu zwiedzić dawną podziemną kopalnię kredy. Surowiec ten wykorzystywano do produkcji pudrów, farb i lekarstw. Nad bezpieczeństwem górników czuwał dobry Duch Bieluch. Czy znasz jakąś inną legendę polską legendę?
Tak 2 pkt ->7 Nie ->3

5 „Tato nie wraca; Ranki wieczory
We łzach go czekam i trwodze,
Rozlały rzeki, pełne zwierza bory
I pełno zbójców na drodze" – pisał Adam Mickiewicz w balladzie „Powrót taty".
I na naszej drodze stają zbójcy, na szczęście żądają tylko wiersza na swój temat. Za każdy wers dają Ci punkt (maksymalnie 4). Przesuń się w lewo o tyle pól, ile zdobywasz punktów. Nic? Jedź na 7

Gratulacje!
Zdobywasz tytuł Wielkiego Włóczykija

3 Wrocław – historyczna metropolia, po II wojnie światowej ponownie znalazł się w granicach Polski. Czy wiesz, jak nazywa się bogate w zabytki miasto, które przed II wojną znajdowało się na obszarze naszego kraju, a obecnie leży poza nim?
a. Lwów b. Warszawa
c. Sandomierz d. Gdańsk

9 Czarnolas – tu mieszkał i tworzył Jan Kochanowski, znakomity polski poeta z XVI w. Napisał m. in. fraszkę „Na lipę". Pójdź jego śladem – ułóż rymowany wiersz o dowolnym drzewie. Za każdy wers dostaniesz 1 pkt (maksymalnie 5). Przenieś się o tyle pól, ile zdobyłeś punktów. W dowolną stronę.

16 Dojechałeś do Malborka, największego zamku krzyżackiego. Rycerze-zakonnicy nosili charakterystyczne hełmy. Czy wiesz, jak się nazywały?
a. krzywy ryj b. kaczy dziób
c. psi pysk

8 Zakopane – tu wielu znanych Polaków przyjeżdżało odpocząć. Dla Ciebie też przerwa. Pokaż na migi, co przedstawia wylosowane hasło. Przesuń się o tyle pól, ile zdobywasz punktów. Nie udało się? Jedź na 7.

4 Przydrożna karczma. Och, niestety! Konie są już zmęczone i musisz się zatrzymać na popas. Nie dostajesz punktów. Jutro nadgonisz. Przejedziemy aż cztery pola. Wybieraj, w którą stronę :)

7 Wieś Młock koło Ciechanowa. Kogo tu spotkamy? Upartego Mazura (czyli mieszkańca Mazowsza). Wbrew pozorom nie jest to człowiek, tylko największy dąb szypułkowy w Polsce! Czy znasz przysłowie, w którym występuje drzewo? Tak? 2 pkt ->5, Nie? 2 pola

15 Warszawa to oczywiście stolica Polski, piękne miasto zniszczone w czasie Powstania Warszawskiego w 1944 roku i odbudowane po wojnie. Tu urodziła się Maria Skłodowska-Curie – polska noblistka. Czy potrafisz wymienić innego polskiego noblistę?
Tak 3 pkt ->5, Nie ->6

12 Ale pech! Wóz się zepsuł! Żeby pojechać dalej, musisz znaleźć rzemieślnika, który szybko naprawi pęknięte koło. Kto zrobi to najlepiej?
a) kołacz
b) kołodziej
c) woziarz

5 Białystok – tu w XVIII wieku powstał pierwszy stały teatr na ziemiach polskich, Komedialnia. Spróbuj sił w roli aktora. Przedstaw na migi wylosowane hasło. Udało się? Liczbę zdobytych punktów dodaj do 5 i w drogę. Nie udało się? Jedź na 4.

6 Żelazowa Wola – miejsce urodzenia genialnego kompozytora Fryderyka Chopina. Muzyka unosi się tu w powietrzu. I Ty, drogi podróżny, oddaj się jej choć na chwilę. Zaśpiewaj piosenkę o Polsce lub dowolnej polskiej miejscowości, regionie. Udało się? Tak 3 pkt->2, Nie ->8

10 Czas odpocząć! Pokaż na migi, co przedstawia wylosowane hasło. Udało się? Odejmij liczbę zdobytych punktów od 10 i jesteś na miejscu. Nie udało się? Przesuń się trzy pola w lewo.

RYS. ELŻBIETA SOKOŁOWSKA

Odpowiedzi:

Pola żółte (krąg zewnętrzny)

12 a. brak punktu, przesuń się 3 pola w prawo
b. Brawo! Zdobywasz 2 punkty! Dodaj je do swojego wieku i w drogę.
c. brak punktu, przesuń się 3 pola w lewo

14 odpowiedź prawidłowa: Szewczyk Skuba 3 pkt przesuń na 2
Wszystkie inne odpowiedzi – jedno pole w dowolną stronę.

13 Wielkie współczesne polskie żaglowce to: Dar Młodzieży, Chopin, Generał Załuski, Kapitan Głowacki, Pogoria, Oceania, Zawisza Czarny (II), Antica, Iskra II

15 Polscy nobliści: Maria Skłodowska-Curie, Henryk Sienkiewicz, Władysław Reymont, Czesław Miłosz, Lech Wałęsa, Wisława Szymborska

16 a. brak punktu, przesuń się dwa pola w prawo
b. brak punktu, przesuń się dwa pola w lewo
c. Brawo! Zdobywasz 3 pkt! Przesuń się na pole 9

Pola niebieskie (krąg wewnętrzny):

2 odpowiedź b -> 2 pkt i jedziesz na 5
odpowiedź a, c, d -> brak punktu, jedziesz na 4

3 odpowiedź prawidłowa: a – Lwów, 3 pkt, przesuń się na 7

Pozostałe odpowiedzi – brak punktu – przesuń się o jedno pole w dowolną stronę

7 Przysłowia o drzewach (przykładowe):
Niedaleko pada jabłko od jabłoni
Jakie drzewo taki klin, jaki ojciec taki syn
Gdy się drzewo obali, każdy wióry zbiera.
Na pochyłe drzewo i koza skoczy.
Na twarde drzewo twardej potrzeba siekiery.
Stare drzewo nagiąć się nie da.
Dobre drzewo dobry owoc rodzi.

Łamigłówki przygotowała Fundacja Dziecięcy Uniwersytet Ciekawej Historii, która prowadzi projekty edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjów, upowszechniające dziedzictwo kulturowe i historię. Szczegółowe informacje: www.duch.edu.pl